

Respons

Filippinene: Foreldreansvar for “illegitime” barn

Problemstilling/spørsmål:

- Foreldreansvar for barn født utenfor ekteskap
- Foreldreansvar for barn født innenfor et ugyldig eller annullert ekteskap
- Behov for fars samtykke når mor har foreldreansvaret

Bakgrunn

I Filippinene er skilsmisse i utgangspunktet ikke mulig. Skilsmisse kan i visse tilfeller innvilges for muslimer (Code of Muslim Personal Laws 1977), men ellers er skilsmisse i den filippinske familieloven (Family Code 1987) bare mulig hvis ekteskapet var inngått med en utenlandsk statsborger i utlandet, og således også kan oppløses i utlandet (§ 26). Derimot åpner loven for såkalt formell separasjon (§ 63 berettiger partene til å leve adskilt, men oppløser ikke ekteskapet), og for annullering av ugyldige (void) eller omstøtelige (voidable) ekteskap (kapittel 3).

Den filippinske familieloven definerer barn som legitime eller illegitime, avhengig av foreldrenes sivilstatus på barnets unnfangelses- og/eller fødselstidspunkt. Det grunnleggende prinsippet er nedfelt i § 165, hvor det står at “barn unnfanget og født utenfor et gyldig (valid) ekteskap er illegitime med mindre noe annet presiseres i denne loven” (Family Code 1987).

Foreldreansvar for barn født utenfor ekteskap

Familielovens § 176 fastslår at mor har foreldreansvaret for såkalt illegitime barn: “Illegitimate children [...] shall be under the parental authority of their mother” (Family Code 1987).

Filippinsk høyesterett har slått fast at § 176 gjelder uavhengig av hvorvidt far vedkjenner seg farskapet eller ikke. Far kan bare få foreldreansvaret for et illegitimt barn om barnets mor har delegert det til ham, om en domstol dømmer til den effekt (Acosta 2012) eller om han “formelt adopterer sitt eget illegitime barn” (Supreme Court 1998). Eventuelt kan barnet legitimeres etter at foreldrene gifter seg (Family Code 1987, § 178).

En far som vedkjenner seg farskapet, kan gis samværsrett (visitorial rights/visitation) med barnet (Acosta 2012) og barnets foreldre kan enes seg imellom om betingelsene for samværet.

Respons **Filippinene: Foreldreansvar for ”illegitime” barn**

Lykkes de ikke i dette, må far gå til en domstol og be denne fastsette betingelsene (Den norske ambassaden, e-post 2012). Samværsrett gir imidlertid ikke rett til medbestemmelse (se nedenfor).

Foreldreansvar for barn født innenfor et ugyldig eller annullert ekteskap

Hva gjelder statusen til barn født innenfor et ekteskap som seinere har blitt annullert, så er det avgjørende i hvilken forstand ekteskapet var ugyldig, dvs. på hvilket grunnlag det ble annullert. Den avgjørende forskjellen ligger i om ekteskapet var *void from the beginning*, altså aldri gyldig, eller om det var *voidable*, omstøtelig, pga. forhold som er oppdaget eller oppstått i etterkant. Barnas status blir da som følger:

- Barn født i et omstøtelig ekteskap (grunnet i familielovens § 45(1)-(6)) som seinere har blitt annullert, anses som **legitime**.
- For ugyldige ekteskap (*void from the beginning*) er hovedregelen at barna blir **illegitime**. Dette følger av § 35, § 37 eller § 38. Unntak fra denne regelen er barn unnfanget eller født i et ekteskap som defineres som ugyldig under § 36, altså med henvisning til en av partenes ”psykologiske udyktighet”. Disse anses som **legitime** som grunnet i § 54. Ifølge BBC (McGeown 2011) er annullering på grunnlag av § 36 ikke uvanlig blant filippinere som vil oppløse ekteskapet sitt og som har råd til advokatutgiftene det innebærer.
- I tillegg finnes altså muligheten for formell separasjon. Barn født før foreldrenes formelle separasjon (§ 55) er **legitime**. Foreldreansvaret skal i henhold til § 63(3) tildeles ”den uskyldige parten” i samsvar med § 213, som fastslår at spørsmålet om foreldreansvar skal avgjøres av en domstol.

I henhold til familieloven har mor altså foreldreansvaret alene for de barna som her er definert som illegitime.

Behov for å innhente fars samtykke når mor har foreldreansvaret

Den som har foreldreansvaret alene, kan ta alle avgjørelser på vegne av barnet uten å måtte innhente den andre forelderens samtykke, selv om sistnevnte har samværsrett. Dette gjelder også hvis den som har foreldreansvaret vil emigrere med barnet til et annet land.

To dommer fra filippinsk rett fastslår mors rett til å ta avgjørelser på illegitime barns vegne samt at fars samtykke ikke er påkrevd for at barnet skal kunne emigrere med sin mor:

- *Silva v. Court of Appeals* (G.R. No. 114742, 1997) opprettholder fars samværsrett (visitation rights) med sine illegitime barn, men fastslår at dette ikke hindrer mor i å emigrere til Nederland med barna, gitt at hun har foreldreansvaret alene (Supreme Court 1997).
- *Briones v. Miguel* (G.R. No. 156343, 2004) fastslår at “an illegitimate child is under the sole parental authority of the mother”. I utøvelsen av dette ansvaret har hun rett til å ha barnet hos seg. Retten vil ikke frarøve henne foreldreansvaret med mindre en tungtveiende grunn viser hennes uskikkethet til å utøve slikt ansvar og omsorg (Supreme Court 2004).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke-offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, og kildegrunnlaget vil ikke nødvendigvis være like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor begrensede tidsrammer og vil i liten grad inneholde bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- Acosta, Persida (2012, 10. juni). Mother has parental authority over children born out of wedlock. *The Manila Times*. Tilgjengelig fra <http://www.manilatimes.net/index.php/dear-pao/24573-mother-has-parental-authority-over-children-born-out-of-wedlock> [lastet ned 21. januar 2013]
- [Code of Muslim Personal Laws] (1977, 4. februar). *Code of Muslim Personal Laws of the Philippines. Presidential Decree No. 1083*. Manila: Office of the President of the Philippines. Tilgjengelig via http://www.lawphil.net/statutes/presdecs/pd1977/pd_1083_1977.html [lastet ned 24. januar 2013]
- [Family Code] (1987, 6. juli). *The Family Code of the Philippines. Executive Order No. 209*. Manila: Congress of the Philippines. Tilgjengelig via <http://www.chanrobles.com/executiveorderno209.htm> [lastet ned 23. januar 2013]
- McGeown, Kate (2011, 11. juni). How to split when divorce is banned. *BBC*. Tilgjengelig via http://news.bbc.co.uk/2/hi/programmes/from_our_own_correspondent/9509519.stm [lastet ned 23. januar 2013]
- Supreme Court of the Philippines (1997, 17. juli). *CARLITOS E. SILVA, petitioner, vs. HON. COURT OF APPEALS and SUZANNE T. GONZALES, respondents*. Manila: Supreme Court of the Philippines. Tilgjengelig via <http://sc.judiciary.gov.ph/jurisprudence/1997/jul1997/114742.htm> [lastet ned 21. januar 2013]
- Supreme Court of the Philippines (1998, 23. desember). *MARISSA A. MOSSESGELD, petitioner, vs. COURT OF APPEALS and CIVIL REGISTRAR GENERAL, respondents*. Manila: Supreme Court of the Philippines. Tilgjengelig via <http://sc.judiciary.gov.ph/jurisprudence/1998/dec1998/111455.htm> [lastet ned 21. januar 2013]
- Supreme Court of the Philippines (2004, 18. oktober). *JOEY D. BRIONES, petitioner, vs. MARICEL P. MIGUEL, FRANCISCA P. MIGUEL and LORETA P. MIGUEL, respondents*. Manila: Supreme Court of the Philippines. Tilgjengelig via

Respons **Filippinene: Foreldresvar for "illegitime" barn**

<http://sc.judiciary.gov.ph/jurisprudence/2004/oct2004/156343.htm> [lastet ned 21. januar 2013]

Muntlige kilder

- Den norske ambassaden i Filippinene. E-post 21. desember 2012.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.